

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2020
VIIDENNEKSI LISÄTALOUSARVIOKSI

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen viidenneksi lisätalousarvioksi vuodelle 2020.

Helsingissä 3 päivänä syyskuuta 2020

Pääministeri

SANNA MARIN

Valtiovarainministeri *Matti Vanhanen*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2020 *viidenneksi* lisätalousarvioksi.

Vuoden 2020 viides lisätalousarvioesitys keskittyy vain välttämättömiin määrärahatarpeisiin, joiden käsittely on pakollista jo ennen vuoden 2020 kuudetta lisätalousarvioesitystä, joka on suunniteltu annettavan eduskunnalle 29.10.2020.

Tuloarviot ja kuntien valtionosuudet

Kevään aikana helpotettiin veroihin liittyviä maksujärjestelyjä osana toimenpiteitä, joilla pyrittiin lieventämään koronavirustilanteen vaikutuksia yrityksiin ja taloudelliseen aktiviteettiin. Veronmaksuun liittyvää viivästyskorkoa alennettiin ja mahdollistettiin alkuvuonna maksettujen arvonlisäverojen palauttaminen sekä niiden sisällyttäminen verojen maksujärjestelyyn. Toteutuneesta kehityksestä saatujen tietojen perusteella maksuhuojennusta on käytetty aiemmin ennakoitua vähemmän. Tämä kasvattaa verotuloja kuluvan vuoden osalta, kun maksujärjestelyyn liittyen verotuloja siirtyy ensi vuodelle aiemmin oletettua vähemmän.

Maksuhuojennuksen käyttöä koskevan arvion muuttumisen myötä arvonlisäveron, yhteisöveron ja vakuutusmaksuveron tuottoarviota ehdotetaan korotettavaksi. Lisäksi verotuloarvioissa on otettu huomioon viimeisimmät tiedot kertymien ja veropohjien kehityksestä. Merkittävin 992 milj. euron lisäys kohdistuu arvonlisäveron tuottoon. Siihen sisältyy myös covid-19-epidemian torjumiseen tarvittavien tavaroiden kotimaisiin myynteihin ja EU-alueen yhteisöhankintoihin tietyn edellytyksin sovellettavan määräaikaisen 0 prosentin verokannan käytön laajentaminen koskemaan myös elo—lokakuuta 2020. Yhteisöveron tuottoa ehdotetaan korotettavan 139 milj. euroa ja vakuutusmaksuveron tuottoa 53 milj. euroa.

Maksujärjestelyistä johtuen valtion korvausta kunnille veroperustemuutoksista johtuvista verotulojen menetyksestä lisättiin vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa 547 milj. eurolla. Uusimman arvion mukaan verotuksen maksujärjestelyjen muutokset vähentäisivät kuntien verotuloja v. 2020 yhteensä 118 milj. euroa. Vaikutusarvioiden muutoksista johtuen korvausta kunnille veroperustemuutoksista johtuvista verotulojen menetyksistä ehdotetaan vähennettäväksi 429 milj. euroa.

Alkoholijuomaveron tuottoarviota ehdotetaan korotettavaksi 48 milj. euroa. Alkoholijuomaveron tuotto on kehittynyt ennakoitua myönteisemmin mm. matkustajatuonnin vähenemisen myötä. Tupakkaveron kertymäennustetta ehdotetaan alennettavaksi 149 milj. euroa. Muutoksen taustalla on ennen kaikkea teollisuuden varastojen pieneneminen. Myös varainsiirtoveroa ehdotetaan alennettavaksi 62 milj. euroa aiemmin ennakoitua heikomman asunto- ja kiinteistökaupan kehityksen myötä.

Valtiovarainministeriö julkaisee 5.10.2020 uuden kokonaistaloudellisen ennusteensa.

Väliaikainen epidemiakorvaus

Väliaikaisen epidemiakorvauksen rahoittamiseen ehdotetaan 60 milj. euron määrärahaa. Korvauksella tuettaisiin yhteiskunnassa taloudellisesti heikoimmassa asemassa olevia henkilöitä ja perheitä tilanteessa, jossa covid-19-epidemiasta johtuvat rajoitustoimet ovat aiheuttaneet ylimääräisiä kustannuksia. Tuen piiriin kuuluisivat henkilöt, jotka ovat saaneet perustoimeentulotukea rajoitustoimien aikana, jos he edelleen ovat perustoimeentulotuen saajina tuen maksuaikana syksyllä 2020.

Verottoman tuen määrä olisi 75 euroa henkilöä kohden kuukaudessa.

Muut määrärahat

Rajavartiolaitokselle ehdotetaan 1,5 milj. euroa ulkovartiolaiva Turvan juhannuksena vaurioituneen partioveneen korvaamiseen kokonaan uudella partioveneellä.

Pelastustoimen Erityismenot-momentille ehdotetaan 1,8 milj. euron määrärahalisäystä johtuen etenkin metsäpalojen tähytyslentojen arvioitua suuremmasta määrästä.

Valtiovarainministeriön heinäkuussa 2020 tekemän arvonlisäveron huojennuspalautuspäätöksen maksatukseen v. 2020 liittyen ehdotetaan 21,3 milj. euron lisäystä momentille Takaisin maksetut verot.

Maa- ja puutarhatalouden sekä maaseudun yritysten kustannuksia korvaavien avustuksien täydentämiseen ehdotetaan 30 milj. euroa. Toisaalta yritysten kustannustuen menoarviota alennetaan 30 milj. eurolla.

Matkanjärjestäjien konkurssitapauksiin liittyviin korvauksiin ehdotetaan uutta 2 milj. euron arviomäärärahaa. Siitä maksettaisiin kuluttajille korvausta koronavirustilanteesta johtuvista matkapakettien peruuntumisista, jos niitä ei voida korvata matkanjärjestäjien asettamista vakuuksista.

Uusiutuvan energian tuotantotukeen ehdotetaan 104 milj. euron lisäystä. Määräraha-arvion nousuun on etenkin vaikuttanut sähköhinnan lasku ja tuulivoimatuotannon kasvu.

FinnHEMS Oy:n osakekanta on hankittu valtion omistukseen maaliskuussa 2020. Momentin perusteluja täydennetään siten, että yhtiö voisi lentotoiminnan varmistamiseksi sopia yritysjärjestelystä.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle ehdotetaan 280 000 euroa energia-avustusten käsittelystä aiheutuviin lisämenoihin.

Tasapaino ja valtionvelka

Varsinaisten tulojen 1 021 milj. euron lisäys ja määrärahojen 234 milj. euron vähennys huomioon ottaen vuoden 2020 viides lisätalousarvioesitys vähentää valtion nettolainanoton tarvetta 1,3 mrd. eurolla. Valtion nettolainanotoksi v. 2020 arvioidaan noin 17,6 mrd. euroa. Valtionvelan määrän

vuoden 2020 lopussa arvioidaan olevan noin 124 mrd. euroa, mikä on noin 54 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2019 Tilinpäätös	2020 Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	2020 Hallituksen esitys	2020 Yhteensä
Määrärahat yhteensä (pl. valtionvelan vähentäminen)	55 306	67 292	-234	67 059
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	1 193	873	-	873
Tuloarviot yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	53 266	48 420	1 021	49 441
— Verotulot	45 272	41 000	1 021	42 021
— Muut tulot	7 994	7 420	-	7 420
Nettolainanotto ja velanhallinta (mom. 15.03.01)	1 793	18 873	-1 255	17 618
— Nettolainanotto	1 399	18 923	-1 255	17 668
— Velanhallinta	394	-50	-	-50

Vaalikauden kehys

Hallitus päätti vuoden 2020 ensimmäisen lisätalousarvion yhteydessä, että valtiontalouden meno-kehys ei rajoita kuluvaan vuoteen, jolle kohdentuu määräaikaista ja kohdennettuja toimenpiteitä muun muassa koronaviruksen terveydellisten ja taloudellisten vaikutusten torjuntaan. Kehystä noudatetaan jälleen vuodesta 2021 lukien.

Kehykseen luettavia menoja ehdotetaan lisättäväksi noin 195 milj. eurolla. Vuoden 2020 kehysmenojen taso olisi 53 056 milj. euroa.

Eduskunnan vuodelle 2020 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

Pääluokka	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	Hallituksen esitys	Yhteensä
21. Eduskunta	127 106 000	-	127 106 000
22. Tasavallan presidentti	16 124 000	-	16 124 000
23. Valtioneuvoston kanslia	918 508 000	-	918 508 000
24. Ulkoministeriön hallinnonala	1 262 031 000	-	1 262 031 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	970 871 000	-	970 871 000
26. Sisäministeriön hallinnonala	1 588 685 000	3 300 000	1 591 985 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	3 203 271 000	-	3 203 271 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	20 169 667 000	-403 405 000	19 766 262 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	7 377 826 000	-	7 377 826 000

Eduskunnan vuodelle 2020 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 838 869 000	30 000 000	2 868 869 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 770 687 000	-	3 770 687 000
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	5 584 327 000	76 050 000	5 660 377 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	18 194 668 000	60 000 000	18 254 668 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	396 330 000	280 000	396 610 000
36.	Valtionvelan korot	873 410 000	-	873 410 000
Yhteensä		67 292 380 000	-233 775 000	67 058 605 000

Eduskunnan vuodelle 2020 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	Hallituksen esitys	Yhteensä
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	1 021 000 000	42 020 995 000
12.	Sekalaiset tulot	-	5 865 497 000
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	-	1 456 081 000
15.	Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	-	98 028 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)		1 021 000 000	49 440 601 000
15.03.01	Nettolainanotto ja velanhallinta	-1 254 775 000	17 618 004 000
Yhteensä		-233 775 000	67 058 605 000

Vuoden 2020 V lisätalousarvio

TULOARVIOT

Osasto 11	€
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	1 021 000 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	139 000 000
02. Yhteisövero, lisäystä	139 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	1 045 000 000
01. Arvonlisävero, lisäystä	992 000 000
02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero, lisäystä	53 000 000
08. Valmisteverot	-101 000 000
01. Tupakkaverot, vähennystä	-149 000 000
04. Alkoholijuomaverot, lisäystä	48 000 000
10. Muut verot	-62 000 000
05. Varainsiirtoverot, vähennystä	-62 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	-1 254 775 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	-1 254 775 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, vähennystä	-1 254 775 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**-233 775 000**

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 26		€
26. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA		3 300 000
20. Rajavartiolaitos		1 500 000
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v), lisäystä		1 500 000
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta		1 800 000
20. Erityismenot (arviomääräraha), lisäystä		1 800 000
Pääluokka 28		
28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA		-403 405 000
10. Verotus ja tulli		21 000 000
63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha), lisäystä		21 000 000
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle		4 595 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), lisäystä		4 595 000
90. Kuntien tukeminen		-429 000 000
35. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (kiinteä määräraha), vähennystä		-429 000 000
Pääluokka 30		
30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		30 000 000
10. Maaseudun kehittäminen		30 000 000
44. Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen (siirtomääräraha 3 v)		30 000 000
54. Rahapelitoiminnan tuotolla rahoitettava hevoskasvatuksen ja hevosten urheilun edistäminen (siirtomääräraha 2 v)		—

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	76 050 000
01. Hallinto	2 000 000
54. Korvaukset matkustajille matkapakettien peruuntumisesta (arviomääräraha)	2 000 000
20. Uudistuminen ja vähähiilisyys	104 050 000
48. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha), lisäystä	104 050 000
40. Yritysten erityisrahoitus	-30 000 000
43. Yritysten kustannustuki (arviomääräraha), vähennystä	-30 000 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	60 000 000
10. Perhe- ja asumiskustannusten taseus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut	60 000 000
58. Määräaikainen covid-19 epidemiakorvaus (siirtomääräraha 2 v) ...	60 000 000
60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto	—
40. Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan menoihin (siirtomääräraha 3 v)	—

Pääloukka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	280 000
20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	280 000
01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	280 000
34. Avustukset kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen (siirtomääräraha 3 v)	—

Määrärahojen kokonaismäärä:**-233 775 000**

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

02. Yhteisövero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 139 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu huojennetun maksujärjestelyn vaikutusarvion tarkentumisesta. Yritykset ovat käyttäneet maksujärjestelyä aiemmin ennakoitua vähemmän. Verotuloarviota on lisäksi korotettu kertymästä saatujen tietojen perusteella.

2020 V lisätalousarvio	139 000 000
2020 IV lisätalousarvio	-368 000 000
2020 II lisätalousarvio	-1 422 000 000
2020 talousarvio	4 367 000 000
2019 tilinpäätös	4 150 481 200
2018 tilinpäätös	4 077 751 993

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Arvonlisävero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 992 000 000 euroa.

Selvitysosa: Huojennettua maksujärjestelyä ei ole hyödynnetty siinä määrin kuin aiemmin ennakoitiin. Tällä hetkellä käytettävissä olevien tietojen perusteella arviota maksujärjestelyyn haettavien verojen määrästä on pienennetty. Lisäksi haettujen maksujärjestelyiden maksuaikataulut ovat olleet aiempaa ennakoitua pidempiä. Vuodelle 2021 siirtyy siten aiemmin oletettua vähemmän verotuloja. Verotuloarviossa on otettu lisäksi huomioon viimeisimmät kertymää ja veropohjien kehitystä koskevat tiedot.

Esitykseen sisältyy covid-19 -epidemian torjumiseen tarvittavien tavaroiden kotimaisiin myynteihin ja EU-alueen yhteisöhankintoihin tietyin edellytyksin sovellettavan määräaikaisen 0 prosentin verokannan voimassaolon jatkaminen koskemaan myös elo—lokakuuta 2020. Myös kyseisten tuotteiden maahantuonti on määräajaksi vapautettu arvonlisäverosta samoin edellytyksin. Tämä vähentää verotuloja arviolta 4 milj. euroa.

2020 V lisätalousarvio	992 000 000
2020 IV lisätalousarvio	-895 000 000
2020 II lisätalousarvio	-1 654 000 000
2020 talousarvio	19 354 000 000
2019 tilinpäätös	19 034 085 681
2018 tilinpäätös	18 082 248 958

02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 53 000 000 euroa.

Selvitysosa: Huojennettua maksujärjestelyä ei ole hyödynnetty toisin kuin aiemmin arvioitiin. Tämä kasvattaa vuoden 2020 verokertymää.

2020 V lisätalousarvio	53 000 000
2020 IV lisätalousarvio	-9 000 000
2020 II lisätalousarvio	-37 000 000
2020 talousarvio	795 000 000
2019 tilinpäätös	788 591 958
2018 tilinpäätös	771 420 301

08. Valmisteverot

01. Tupakkaverot

Momentilta vähennetään 149 000 000 euroa.

Selvitysosa: Ennustemuutos johtuu kertymätietojen päivittämisestä. Taustalla on hieman ennustettua suurempi verollisten tupakkatuotteiden kulutuksen lasku sekä merkittävämpänä syyinä se, että tupakkayritykset näyttävät pienentäneen varastotasojaan.

2020 V lisätalousarvio	-149 000 000
2020 talousarvio	1 160 000 000
2019 tilinpäätös	929 264 582
2018 tilinpäätös	1 115 321 747

04. Alkoholijuomaverot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 48 000 000 euroa.

Selvitysosa: Ennustemuutos johtuu kertymätietojen päivittämisestä. Alkoholien verollinen kulutus ei ole vähentynyt odotetusti, vaikka koronapandemiaan liittyvät poikkeustoimet vähensivät anniskelukulutusta. Taustalla on myös alkoholin matkustajatuonnin selvä väheneminen poikkeustoimien aikana, mikä on osaltaan todennäköisesti lisännyt kotimaista verollista alkoholin myyntiä.

2020 V lisätalousarvio	48 000 000
2020 II lisätalousarvio	-74 000 000
2020 talousarvio	1 506 000 000
2019 tilinpäätös	1 481 938 223
2018 tilinpäätös	1 471 675 211

10. Muut verot

05. Varainsiirtoverot

Momentilta vähennetään 62 000 000 euroa.

Selvitysosa: Tuottoarviota alentaa asunto-osakekaupan ja kiinteistökaupan aiemmin ennakoitua heikompi kehitys.

2020 V lisätalousarvio	-62 000 000
2020 II lisätalousarvio	-54 000 000
2020 talousarvio	878 000 000
2019 tilinpäätös	843 702 674
2018 tilinpäätös	844 246 447

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentilta vähennetään 1 254 775 000 euroa.

Selvitysosa: Nimellisarvoiseen nettolainanottoon merkitään vähennystä 1 254 775 000 euroa, jolloin nimellisarvoisen nettolainanoton määrä on 17 668 004 000 euroa vuonna 2020. Velanhallinnan erät mukaan lukien nettotulojen määrä on 17 618 004 000 euroa vuonna 2020.

Tulot ja menot (milj. euroa)

Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto	17 668
Menot	
Emissiotappiot (netto)	-40
Pääomatappiot (netto)	-10
Nettotulot	17 618
2020 V lisätalousarvio	-1 254 775 000
2020 IV lisätalousarvio	5 321 343 000
2020 III lisätalousarvio	880 000 000
2020 II lisätalousarvio	9 389 572 000
2020 I lisätalousarvio	1 083 490 000
2020 talousarvio	2 198 374 000
2019 tilinpäätös	1 792 984 063
2018 tilinpäätös	-985 765 656

MÄÄRÄRAHAT

Päälukka 26 SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Rajavartiolaitos

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ulkovartiolaiva Turvan vaurioituneen partioveneen korvaamisesta kokonaan uudella veneellä.

Kesäkuussa tapahtuneen merivahingon oikeudellinen selvittäminen (ml. valtion regressioikeuden käyttäminen) on kesken. Rajavartiolaitos selvittää vaurioituneen veneen myyntiä sekä pyrkii saamaan vahingon aiheuttajan vastaamaan valtion menetyksestä. Saatavia näistä ei kuitenkaan ole voitu huomioida vielä tässä vaiheessa määrärahaa mitoitettaessa.

2020 V lisätalousarvio	1 500 000
2020 IV lisätalousarvio	15 000 000
2020 talousarvio	23 510 000
2019 tilinpäätös	9 010 000
2018 tilinpäätös	15 500 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta*20. Erityismenot (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 1 800 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 1 700 000 euroa aiheutuu arvioitua suuremmista metsäpalojen tähtystysmenoista ja 100 000 euroa Libanonin operaatiosta (Beirutin räjähdysonnettomuus) aiheutuneista menoista.

2020 V lisätalousarvio	1 800 000
2020 talousarvio	1 966 000
2019 tilinpäätös	1 758 328
2018 tilinpäätös	2 953 256

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Verotus ja tulli

63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 21 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu valtiovarainministeriön heinäkuussa 2020 tekemän arvonlisäveron huojennuspalautuspäätöksen maksatuksesta vuonna 2020.

2020 V lisätalousarvio	21 000 000
2020 IV lisätalousarvio	10 000 000
2020 talousarvio	8 000 000
2019 tilinpäätös	25 406 659
2018 tilinpäätös	22 025 683

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 595 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) perusteena olevien valtion vuoden 2020 talousarviossa arvioitujen tulojen määrän muutoksesta.

2020 V lisätalousarvio	4 595 000
2020 IV lisätalousarvio	-5 918 000
2020 II lisätalousarvio	-25 677 000
2020 I lisätalousarvio	4 000
2020 talousarvio	249 719 000
2019 tilinpäätös	244 310 990
2018 tilinpäätös	244 648 862

90. Kuntien tukeminen

35. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (kiinteä määräraha)

Momentilta vähennetään 429 000 000 euroa.

Selvitysosa: Valtion korvausta kunnille veroperustemuutoksista johtuvista verotulojen menetyksistä ehdotetaan vähennettäväksi 429 000 000 euroa verotuksen maksujärjestelyjä vuonna 2020 koskevien vaikutusarvioiden muutoksista johtuen.

Valtion korvausta kunnille veroperustemuutoksista johtuvista verotulojen menetyksestä lisättiin valtion vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa 547 000 000 eurolla. Lisäys johtui verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista vuonna 2020 kunnille väliaikaisesti aiheutuvista verotulojen menetyksistä, joiden arvioitiin olevan kunnallisveron osalta 422 000 000 euroa, yhteisöveron osalta 45 000 000 euroa ja kiinteistöveron osalta 80 000 000 euroa.

Verotulojen arvioidut menetykset korvataan kunnille niin, että kompensatio kohdentuu kunnille vuoden 2020 maksuunpanon mukaisten kunnallisveron jako-osuuksien, yhteisöveron jako-osuuksien ja arvioitujen kiinteistöverojen suhteessa. Vastaavat euromäärät vähennetään kuntien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2021.

Elokuussa 2020 saadun toteutumätiedon mukaan verotuksen maksujärjestelyn muutosten vaikutukset ovat osoittautumassa selvästi keväällä tehtyjä arvioita pienemmiksi. Uusimman arvion mukaan verotuksen maksujärjestelyjen muutokset vähentäisivät kuntien verotuloja vuonna 2020 yhteensä 118 000 000 euroa, josta kunnallisveron osuudeksi arvioidaan 102 000 000 euroa, yhteisöveron osuudeksi 7 000 000 euroa ja kiinteistöveron osuudeksi 9 000 000 euroa.

Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) muuttamisesta siten, että kunnille korvattaisiin verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista väliaikaisesti aiheutuvia kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverotulojen viivästyksiä uuden vaikutusarvion mukaisesti.

2020 V lisätalousarvio	-429 000 000
2020 II lisätalousarvio	547 000 000
2020 talousarvio	2 269 000 000

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Maaseudun kehittäminen

44. Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 30 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös kohdissa 1) ja 2) tarkoitettujen kustannuksia korvaavien avustuksien täydentämiseen.

Selvitysosa: Lisäyksellä on tarkoitus turvata yritysten yhdenvertaista kohtelua.

2020 V lisätalousarvio	30 000 000
2020 II lisätalousarvio	30 000 000
2019 tilinpäätös	22 500 000
2018 tilinpäätös	7 500 000

54. Rahapeliominnan tuotolla rahoitettava hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös muiden kuin rahapeliyhtiön tuottoihin perustuvien hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämisen valtionavustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Perustelujen täydennyksellä mahdollistetaan muiden kuin rahapeliyhtiön tuottoihin perustuvien hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämisen valtionavustusten maksaminen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 V lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	40 092 000
2019 tilinpäätös	40 092 000
2018 tilinpäätös	40 182 000

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

54. Korvaukset matkustajille matkapakettien peruuntumisesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää matkapakettien peruuntumisesta johtuvien korvausten maksamiseen matkustajille.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi matkapalveluyhdistelmien tarjoajista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta.

Matkustajille korvattaisiin matkanjärjestäjän konkurssitapauksessa saatavat, jotka matkanjärjestäjä on velvollinen palauttamaan tilanteessa, jossa matkapaketin peruutuksen syynä on Covid-19-epidemia. Korvauksen edellytyksenä on, ettei saatavaa voida korvata matkanjärjestäjän asettamista vakuuksista.

Matkustaja esittäisi Kilpailu- ja kuluttajavirastolle vaatimuksen korvauksen saamiseksi 6 kuukauden kuluessa siitä, kun matkanjärjestäjä asetetaan konkurssiin. Kilpailu- ja kuluttajavirasto tekisi päätöksen korvauksen maksamisesta.

Tavoitteena on kaikkien kuluttajien tasavertaisen aseman turvaaminen matkanjärjestäjän konkurssitilanteessa, joissa matkanjärjestäjällä on lakiin perustuva velvollisuus palauttaa matkustajien maksamat ennakkomaksut tai niitä vastaavien matkakuponkien arvo. Lisäksi pyritään tekemään matkakuponkien vastaanottamisesta kuluttajille houkutteleva ja luotettava vaihtoehto hinnan palautukselle rahana.

2020 V lisätalousarvio

2 000 000

20. Uudistuminen ja vähähiilisyys

48. *Uusiutuvan energian tuotantotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 104 050 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu tuulivoiman tuotannon kasvusta sekä sähkön ja päästöoikeuden hintojen laskusta.

2020 V lisätalousarvio	104 050 000
2020 talousarvio	232 550 000
2019 tilinpäätös	228 620 804
2018 tilinpäätös	249 808 985

40. Yritysten erityisrahoitus

43. *Yritysten kustannustuki* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 30 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu yritysten kustannustuen menoarvion pienenemisestä.

2020 V lisätalousarvio	-30 000 000
2020 IV lisätalousarvio	300 000 000

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut

58. *Määräaikainen covid-19 epidemikorvaus* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 60 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää väliaikaisesta epidemikorvauksesta annetun lain mukaisten valtion menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laeiksi väliaikaisesta epidemikorvauksesta ja toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta. Korvauksella on tarkoitus tukea yhteiskunnassa taloudellisesti heikoimmassa asemassa olevien henkilöiden ja perheiden taloudellista asemaa tilanteessa, jossa koronavirusepidemian rajoitustoimet ovat aiheuttaneet ylimääräisiä kustannuksia. Korvauksen piiriin kuuluisivat henkilöt, jotka ovat saaneet perustoimeentulotukea rajoitustoimien aikana ja ovat edelleen perustoimeentulotuen saajina tuen maksuaikana syksyllä 2020.

2020 V lisätalousarvio

60 000 000

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

40. *Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan menoihin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös ensihoidon ilmaispalvelun oman tuotannon edellyttämiin yritysjärjestelyihin.

Suostumus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuoden 2019 ensimmäisessä lisätalousarviossa annetun suostumuksen mukaista FinnHEMS Oy:lle vastikkeetta luovutettavaa enintään 18 500 000 euron arvoista valtion osakevarallisuutta saa käyttää myös ensihoidon ilmaispalvelun oman tuotannon järjestämiseen ja sitä koskevien yritysjärjestelyjen toteuttamiseen.

Selvitysosa: FinnHEMS Oy:n osakekanta on hankittu valtion omistukseen maaliskuussa 2020. Yhtiö voisi lentotoiminnan varmistamiseksi sopia yritysjärjestelystä, jota varten momentin perusteluja on täydennetty.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 V lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	28 990 000
2019 tilinpäätös	28 990 000
2018 tilinpäätös	28 990 000

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 280 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu energia-avustuksen käsittelyn ennakoitua suuremmasta työmäärästä.

2020 V lisätalousarvio	280 000
2020 IV lisätalousarvio	105 000
2020 talousarvio	5 713 000
2019 tilinpäätös	4 806 000
2018 tilinpäätös	4 926 000

34. Avustukset kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että avustusta voidaan myöntää kunnille kustannuksiin, jotka aiheutuvat kunnan omistaman rakennuksen öljylämmitysjärjestelmän poistamisesta ja lämmitysmuodon muuttamisesta muihin lämmitysjärjestelmiin, lukuun ottamatta fossiilisia polttoaineita käyttäviä rakennuskohtaisia lämmitysjärjestelmiä. Avustusta myönnetään 20 % avustuspäätöksessä avustettaviksi hyväksytyistä ja toteutuneista kustannuksista. Avustusta korotetaan 5 prosenttiyksiköllä, jos kunta on liittynyt vapaaehtoiseen energiatehokkuussopimukseen.

Selvitysosa: Muutos aiheutuu tarpeesta nostaa valtion rahoitusosuutta kunnille öljystä luopumiseen suunnatuissa avustuksissa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 V lisätalousarvio	—
2020 IV lisätalousarvio	14 895 000